

LESPAKKET “VAN KABAS TOT RUGZAK” 2^E EN 3^E GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

INITIATIEFNEMERS

Beste leerkracht,

Dit lespakket ontstond uit een samenwerking tussen het Onderwijscentrum Brussel (OCB) en het AMVB.

Het AMVB is het Archief en Museum voor het Vlaams Leven te Brussel en verzekert de verwerving, het beheer, onderzoek en de valorisatie van archieven en collecties van de Nederlandstalige Brusselse erfgoedgemeenschappen. In het najaar van 2021 zal het AMVB uitpakken met een tentoonstelling rond 200 jaar Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Met deze tentoonstelling wil het AMVB de rijke en soms complexe geschiedenis van dit onderwerp belichten. Uiteraard behoort het Nederlandstalig onderwijs in Brussel niet enkel tot de geschiedenis. Het is vandaag de dag meer dan ooit van belang in de superdiverse en grootstedelijke context van de hoofdstad.

De tentoonstelling wil daarom niet enkel een project zijn voor Brusselaars, maar zeker ook een project van Brusselaars. Met dit lespakket rond interviewtechnieken en mondelinge geschiedenis willen het OCB en het AMVB de verhalen verzamelen van alle Ketjes die vandaag op de banken van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel zitten: hoe ervaren zij hun schooltijd? En hoe ervaren hun (over)grootouders of oud-leerlingen van Brusselse scholen hun schooltijd?

Door deze interviews te verzamelen en te ontsluiten binnen een tentoonstelling wil het AMVB niet enkel alle leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs en hun families betrekken in het project maar hen ook bewust maken dat zij vandaag al deel uitmaken van het erfgoed van morgen.

Veel interviewplezier!

EEN WOORDJE UITLEG BIJ DIT LESPAKKET

Beste leerkracht.

Voor je ligt het lespakket 'Van kabas tot rugzak'. Een pakket dat leerlingen wil aanmoedigen om met hun overgrootouders, grootouders en ouders in gesprek te gaan over hun schooltijd.

AAN LEERDOELEN WERKEN DOOR MOTIVERENDE OPDRACHTEN

Via de opdrachten die de leerlingen zullen uitvoeren werken ze aan uiteenlopende leerdoelen. Eindtermen en leerplandoelen voor Nederlands spreken en luisteren komen aan bod in de interviews die ze zullen afnemen. Ook aspecten van taalbeschouwing en schrijfvaardigheid worden geoefend. Diverse domeinen van Mens en Maatschappij, Wetenschap en Techniek, ICT en Mediawijsheid kunnen aangeboden worden tijdens de lessen. Maar ook aan sociale vaardigheden en sleutel-competenties zoals leren samenwerken, wordt er gewerkt tijdens deze lessen. Daarnaast krijgen leerlingen ook de kans om kennis te maken met platformen zoals Kahoot of Padlet.

HET WERK VAN JE LEERLINGEN ZICHTBAAR OP DE TENTOONSTELLING

De paretjes op papier, op beeld of op geluidsdrager die hier zonder twijfel uit zullen voortvloeien kunnen later verwerkt worden in de tentoonstelling over 200 jaar Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Indien jullie de eindproducten van deze lessen (teksten, foto's of video's van de interviews) ter beschikking willen stellen van de tentoonstellingsmakers moeten we de expliciete toestemming hebben van alle betrokkenen (toestemmingsformulier te verkrijgen bij het AMVB).

Deze tentoonstelling - gericht op de derde graad van de lagere school en het volledige secundair onderwijs - is op dit moment in volle voorbereiding. De tentoonstelling wil een interactie zijn tussen de huidige Brusselse leerlingen en scholieren en de generaties Brusselaars die lang geleden school liepen in het Brussels Nederlandstalig Onderwijs. Het wordt met andere woorden niet alleen een tentoonstelling voor maar ook over en door Brusselse jongeren. En hun familie.

HULP EN ONDERSTEUNING

Het gebruiken van deze lessen geeft jullie de kans om als school een bijdrage te leveren aan deze tentoonstelling. Heel graag reiken we een helpende hand om deze opdracht zo constructief en succesvol te laten verlopen. In de eerste plaats door het aanbieden van dit lespakket. Het team van OCB werkte een aantal hapklare lessen uit om jullie te begeleiden. Uiteraard zijn deze lessen vrij om aan of toe te passen naar eigen mogelijkheden of wensen. Daarnaast kunnen jullie steeds terecht bij het AMVB of het OCB met bijkomende vragen of noden. Wij helpen jullie graag met raad en daad indien dit nodig zou zijn. Zo kunnen de Brusselse scholen bijvoorbeeld I-pads aanvragen bij het OCB indien de leerlingen of de school hier niet zouden over beschikken.

Rest ons enkel nog jullie hartelijk te bedanken voor jullie enthousiasme, jullie interesse, jullie engagement. Dankzij jullie kan deze tentoonstelling uitgroeien tot een meer dan boeiend document over 200 jaar Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Met een heel herkenbaar tintje ...

Tot binnenkort!

Voor OCB: Renate, Thalassa en Jan.

Voor AMVB : Fanny Michiels

In deze lesmap vind je:

- voorbereidende lessen op de opdracht op te starten
- methodieken om aan de slag te gaan en informatie te verzamelen
- bruikbare toepassingen van de methodieken in de les

METHODIEKEN EN THEMA'S

1 EEN METHODIEK KIEZEN

In wat volgt, reiken we kort enkele methodieken aan om in de klas mee aan de slag te gaan. Alle methodieken hebben als doel een verhaal te brengen. De invulling van dat verhaal ligt voor een groot deel in jullie handen. We geven wel enkele tips en mogelijkheden om met de aangereikte methodieken aan de slag te gaan tijdens je lessen.

Je kunt de methodieken los van elkaar maar evengoed door elkaar gebruiken. Je kunt je klas laten kennismaken met één methodiek maar evengoed de leerlingen laten proeven van een methodiek die hen het meeste aanspreekt. Het doel blijft in alle opzichten hetzelfde – de verhalen van de ketten capteren.

Hou er bij de keuze van de methodieken rekening mee dat voor bepaalde methodieken bepaald materiaal gewenst is. Ga na of dit op school en/of bij de leerlingen voldoende voor handen is.

Bij elke methodiek ontwikkelden we een **fiche op maat van de leerlingen**. Daarin krijgen ze kort uitleg over de techniek (**#wasda**) en hoe ze met deze techniek aan de slag kunnen (**#wanu**).

2 MOGELIJKE THEMA'S

- de brooddoos
- de speelplaats
- schoolmateriaal
- uniform
- straffen
- meisjes/jongens
- verkeer/naar school gaan
- schoolreizen
- taal
- dag en tijdsindeling

INTERVIEWEN KUN JE LEREN

DOELGROEP	<ul style="list-style-type: none"> 2^e en 3^e graad secundair onderwijs
DOELEN	<p>Op het einde van de les kunnen de leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> de kenmerken van actief luisteren benoemen en toepassen OEN: zich Open Eerlijk en Nieuwsgierig opstellen NIVEA: Niet Invullen Voor Een Ander ANNA: Altijd Navragen, Niets Aannemen OMA: geen Opinions, Meningingen en adviezen geven DIK: Denken In Kwaliteiten LSD: Luisteren, Samenvatten en Doorvragen nadenken over het gebruik van Verschillende soorten vragen (open, gesloten, retorische, persuasieve,...)
LESVERLOOP	<p>AANZET</p> <p>1 Opwarmer</p> <p>KERN</p> <p>2 Hilarische hobby – vragen stellen</p> <p>3 Elevator Pitch – goed luisteren</p> <p>4 Het bankje</p> <p>REFLECTIE</p> <p>5 Kenmerken van actief luisteren en stellen van goede vragen</p>
MATERIAAL	<p>Beamer en computer om de filmpjes te projecteren</p> <p>Eventueel zelf kaartjes maken om het spel te leiden</p>
VOOR DE LES	/
NA DE LES	/

1	OPWARMER	AANZET	'5
---	----------	--------	----

De leerlingen bekijken samen volgende filmpjes.

- www.youtube.com/watch?v=H2v2tYNZOcw
- <https://www.youtube.com/watch?v=hZyc3wwmfpA>

In beide filmpjes zien we dat het interview de verkeerde kant opgaat en dat kan tot grappige scenario's leiden. Bespreek kort na het filmpje met de leerlingen wat er nu net fout loopt en waarom. Noteer kort de antwoorden op bord. Laat deze tijdens de gehele les staan. De antwoorden van de leerlingen zullen de basis vormen om telkens naar terug te koppelen. Schrijf in een andere kleur mogelijke oplossingen die ze aanreiken voor de problemen die zich hebben voorgedaan.

2	HILARISCHE HOBBY – GOED VRAGEN STELLEN	KERN	'15
---	--	------	-----

Herhaal kort met de leerlingen het verschil tussen een open en een gesloten vraag. Noteer kort op bord het verschil. (Mogelijk bordschema – zie onder)

OPDRACHT: De leerlingen worden in groepjes van twee verdeeld. Ze moeten een vreemde hobby bedenken of krijgen op een kaartje een vreemde hobby toegewezen. Bijvoorbeeld 'mijn hobby is gratis in 5-sterrenhotels slapen'.

De leerlingen moeten elkaar bevragen over hun hobby. Wanneer iemand een gesloten vraag stelt dan antwoord je altijd neen. Dus ook als het antwoord ja is. Er mag enkel meer of correcte info gegeven worden als er een open vraag wordt gesteld

"Slaap jij dan in 5-sterrenhotels?" – "Nee" (antwoord is nochtans – ja) "En slaap je daar dan helemaal gratis?" – "Nee" (antwoord is nochtans – ja) "Wat doe je dan zo allemaal als je in zo een hotel slaapt?" – open dus mag antwoorden "Hoe regel je het dan, dat je niet moet betalen?" – open dus mag antwoorden
--

Als leerkracht loop je best rond tussen de verschillende groepjes. Zorg dat de B's nadrukkelijk 'Nee' zeggen bij een gesloten vraag én stimuleer de A's om de vraag open te maken. Na een paar minuten wisselen A en B van rol.

3	THE ELEVATOR PITCH – ACTIEF LUISTEREN	KERN	'15
---	---------------------------------------	------	-----

Om te verhelderen wat leerlingen wel en niet weten over een bepaald onderwerp (kaartjes) krijgen ze drie minuten de tijd om te bedenken wat ze over het onderwerp weten. Daarna moeten ze het in één minuut kunnen vertellen, want dat is de tijd die je in een lift hebt om met iemand te praten. De leerling die luistert noteert wanneer de lift aankomt zo snel mogelijk de drie belangrijkste kernwoorden op het bord. De andere leerlingen doen hetzelfde op een kladblaadje. Heeft de luisteraar goed geluisterd? En heeft iedereen hetzelfde gehoord?

Noteer kort op bord wat de leerlingen uit deze opdracht hebben onthouden.

4	HET BANKJE	KERN	'10
---	------------	------	-----

We zagen in het tweede interview dat de interviewer probeerde af te ronden en samen te vatten. Samenvatten houdt meestal in dat je aangeeft – ik heb geluisterd, heb ik het zo goed begrepen? We oefenen deze techniek kort in.

Maak een 'bankje' van 2 stoelen en ga erop zitten. Kondig aan wie jij bent, *bijvoorbeeld* een collega die net terug is van vakantie. Eén deelnemer komt naast jou zitten. Hij bevroegt jou over je vakantie, maar mag daarbij alleen open vragen stellen, samenvatten en doorvragen.

Bij een gesloten vraag is hij 'af' en komt een volgende deelnemer naast je zitten. Laat de observatoren opletten of ze een gesloten vraag horen en 'af!' roepen. Hou het tempo hoog en zorg dat iedereen minimaal 1 keer aan de beurt komt. Als er weinig wordt samengevat, kun je iedere nieuwkomer eerst laten samenvatten wat hij tot nu toe gehoord.

5	KENMERKEN VAN ACTIEF LUISTEREN EN HET STELLEN VAN GOEDE VRAGEN	REFLECTIE	'5
---	--	-----------	----

Wat als de leerlingen nu zelf een interview zouden afnemen:

- Met welke zaken zouden zij rekening houden?
- Hoe denken ze het meeste te weten te komen?
- Waar zouden ze op letten?

Noteer op de andere zijde van het bord kort de punten die zij aanhalen betreffende een goed interview.

STELLINGENSPEL

DOELGROEP	<ul style="list-style-type: none"> 3^e graad secundair onderwijs
DOELEN	<p>Op het einde van de les kunnen de leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> op gepaste wijze hun mening over een bepaald onderwerp delen met de klas hun mening argumenteren en onderbouwen
LESVERLOOP	<p>AANZET</p> <p>1 Meisjes vs. jongens</p> <p>KERN</p> <p>2 Stellingenspel</p> <p>REFLECTIE</p> <p>3 Afronding</p>
MATERIAAL	<p>Krantenartikels</p> <p>Tape om de klas in drie te verdelen</p>
VOOR DE LES	/
NA DE LES	/

1	MEISJES VERSUS JONGENS	AANZET	'5
---	------------------------	--------	----

Input om het gesprek in te leiden en discussie aan te wakkeren:

- <https://www.nieuwsblad.be/cnt/gmk21cp3f>
- <https://www.hln.be/nina/familie/kinderen-weer-vaker-naar-niet-gemengde-klassen~a178491c/>
- <https://www.nu.nl/wetenschap/2589634/geef-jongens-en-meisjes-apart-les.html>
- <https://www.demorgen.be/nieuws/meisjes-en-jongens-in-aparte-klassen-ijsland-doet-het-maar-heeft-het-ook-zin~ba6c321d/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.bing.com%2F>

Druk enkele van deze artikels af en laat hen deze even rustig lezen alvorens met het stellingenspel te starten.

2	STELLINGENSPEL	KERN	'35
---	----------------	------	-----

De klas wordt in 3 delen verdeeld

- links = voor/ja
- midden = geen mening
- rechts = tegen/nee

De leerlingen starten in het midden van de klas. Ze krijgen na het lezen van de artikels, enkele stellingen voorgeschoteld. Wat ze van deze stelling denken geven ze aan door op een bepaalde plek in de klas te gaan staan. Als leerkracht ben je de moderator van het gesprek en zorg je ervoor dat iedereen aan bod komt en met elkaar in overleg zal treden.

Enkele stellingen om de discussie op gang te trekken.

- Meisjes vinden school leuker dan jongens
- De klas zou rustiger zijn moesten er geen jongens inzitten
- Meisjes zorgen voor drama en ruzie in de klas
- Leerkrachten duiden rapper jongens aan dan meisjes om te antwoorden
- Vaak is een filmpje of een artikel dat de leerkracht gebruikt of enkel interessant voor de meisjes of net enkel voor de jongens.
- Wij zouden graag apart les krijgen – jongens en meisjes apart
- Wij denken dat het voor sommige lessen een voordeel zou zijn moesten we apart les krijgen
- ...

3	AFRONDING	REFLECTIE	'5
---	-----------	-----------	----

Neem op het einde van het stellingenspel even de tijd om concreet af te ronden en enkele zaken te kaderen of te herhalen als samenvatting van de discussie.

ONDERWIJS VROEGER EN NU

DOELGROEP	<ul style="list-style-type: none"> • 2^e graad secundair onderwijs
DOELEN	<p>Op het einde van de les kunnen de leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • enkele nieuwe begrippen rond de evolutie van onderwijs uitleggen in eigen woorden
LESVERLOOP	<p>AANZET</p> <p>1 Verplicht naar school?!</p> <p>KERN</p> <p>2 Luisterspel</p> <p>3 Begrippen inoefenen en aftoetsen</p>
MATERIAAL	<p>Begrippenkaartjes (zie extra pagina)</p> <p>Computer met box voor het beluisteren van het luisterspel</p> <p>Afdrukken document 'leerplicht'</p>
VOOR DE LES	/
NA DE LES	/

1	VERPLICHT NAAR SCHOOL?!	AANZET	'5
---	-------------------------	--------	----

De leerkracht leest de wet 'leerplicht uit 83' (zie bijlage) voor aan de leerlingen en stelt daarna enkele vragen.

- Vinden jullie het oké dat jullie verplicht worden om onderwijs te volgen?
- Vinden jullie het normaal dat er boetes gegeven worden of dat je voor de rechtbank moet komen wanneer je geen onderwijs volgt?
- Zijn we verplicht om onderwijs te volgen op school?
- Was dit voor 1983 ook zo denken jullie?

2	LUISTERSPEL	KERN	'20
---	-------------	------	-----

De leerlingen luisteren samen naar volgend luisterspel: <http://luisterspelen.be/terug-naar-school/>

Zij mogen indien gewenst noteren tijdens het beluisteren van het audiofragment. *Als je aanvoelt dat het luisterspel voor jouw klasgroep te lang duurt of dat het hen niet echt zal aanspreken, kun je het ook weglaten. De begrippen (leerplicht, schoolverzuim, catechismus, dorpsschool, oogstseizoen, lei, griffel) die in het luisterspel aan bod komen kun je eventueel op een andere manier in een context plaatsen of de leerlingen gewoon de begrippen laten opzoeken.*

3	BEGRIPPEN IN OEFENEN	KERN	'15
---	----------------------	------	-----

De leerkracht voorziet de begrippenkaarten. Er zijn zowel kaartjes die enkel begrippen bevatten (blauwe kaarten) als kaarten die ook de uitleg van de verschillende begrippen bevatten (gele kaarten). Deze kaarten vormen de basis voor de onderstaande spelletjes.

Speeddate – iedereen krijgt een kaartje (zowel blauw als geel) – door rond te lopen en vragen te stellen ontstaan er duo's. Elk duo legt zijn begrip + uitleg samen. Daarna worden de begrippen herhaald voor de klas zodat ze voor een eerste maal ingeoeft worden.

Tik, tak, boem – je geeft een bolletje wol of een bal door, als de muziek stopt gaat de persoon die de bal heeft het begrip op het volgende kaartje (blauw) uit te leggen in eigen woorden.

Wie of wat ben ik? – een leerling komt naar voor in de klas en krijgt één van de begrippen die eerder werden gedefinieerd en besproken op het voorhoofd geplakt. Hij mag aan de klas vragen stellen om te raden wie of wat hij is.

Uitbreiding : Time's up – de klas wordt in groepen van 4 personen verdeeld en krijgt een hoopje met blauwe kaartjes. Elke groep van 4 personen wordt in twee groepjes van twee verdeeld. Dit zijn de teams die tegen elkaar spelen. Elk team krijgt ook een zandloper of digitaal klokje (eventueel gsm). Elk binnen de tijd geraden begrip, levert een punt op.

- 1^e ronde : de verteller mag zoveel vertellen als hij wil over het begrip dat op het kaartje staat, de teamgenoot die moet raden mag zoveel raden als hij wil. Pas als het begrip geraden is wordt het kaartje zichtbaar aan de kant gelegd. Je probeert in de gegeven tijd zoveel mogelijk begrippen te raden.
- 2e ronde : de verteller mag slechts één woord gebruiken om een tip te geven betreffende het begrip dat gezocht wordt. De teamgenoot mag ook slechts één keer raden. Opnieuw tracht men zoveel mogelijk begrippen te raden binnen de gegeven tijd.
- 3e ronde : de verteller mag enkel gebruik maken van geluiden en gebaren om het begrip uit te leggen. De teamgenoot mag slechts één keer raden. Opnieuw tracht men zoveel mogelijk begrippen te raden binnen de gegeven tijd.

29 juni 1983

WET OVER DE LEERPLICHT

Boudewijn, Koning der Belgen

Gegroet, Belgen allemaal. Ziehier wat ik met de volksvertegenwoordigers beslist heb:

- Jongens en meisjes moeten twaalf jaar leren. Dat begint in het jaar waarin ze zes jaar worden en eindigt in het jaar waarin ze achttien jaar worden. Wanneer ze 18 zijn, mogen ze stoppen of verder leren, zolang ze dat willen.
- Jongens en meisjes moeten minstens zes jaar naar de lagere school gaan.
- Ze mogen bij uitzondering:
 1. lager onderwijs volgen vanaf 5 jaar
 2. ook nog in de derde kleuterklas zitten wanneer ze zes jaar zijn
 3. maximum 8 jaar in het lager onderwijs doorbrengen
 4. in het buitengewoon onderwijs de lessen volgen
 5. thuis leren
- Tot hun 16 jaar moeten alle jongens en meisjes op school leren. Nadien mogen ze deeltijds leren en deeltijds werken.
- Hun vaders en moeders moeten ervoor zorgen dat hun kinderen in een school ingeschreven zijn en deze school regelmatig bezoeken.

Wie deze wet niet eerbiedigt kan door de politierechtbank of door de jeugdrechter veroordeeld worden.

Begrip	Definitie
1924	Jaar waarin ze controles schoolverzuim verstrengen en boetes geven wanneer leerlingen niet kwamen opdagen
Leerplicht	Verplichting van de overheid om naar school te gaan
Schoolverzuim	Niet naar school gaan, spijbelen
Dorpsschool	School gelegen in het centrum van het dorp Alle leerlingen zaten samen in één klas
Zitten in houding	Handen gekruist, rechte rug en voeten bij elkaar
Lei	Bordje van leisteen om krassen in te maken
Griffel	Punt bestaat uit een zachte steen
Ezelsoren	Moesten opgezet worden wanneer een leerling iets fout gedaan had. Zo zag iedereen dat die iets fout had gedaan.
Lijfstraffen	Vb. slaan op de handen, blijven rechtstaan met boeken op je hoofd.
Gemak	De toilet, mocht je niet naartoe tijdens de les
Lange tong	Werd je opgespeld als je teveel babbelde
Kolenkot	Kon ook een straf zijn, was een ruimte waarin de leerlingen werden opgesloten wanneer ze iets fout gedaan hadden
Kloefkapper	Scheldwoord – lomperik
Links schrijven	Schrijven met het linkerhand, was vroeger verboden

HET KLASSIEKE INTERVIEW

LEERLINGENFICHE

#WASDA?

Een interview of vraaggesprek kenmerkt zich door het verzamelen van informatie door **gerichte vragen** te stellen. De gerichte vragen worden vaak teruggekoppeld naar één hoofdvraag of onderzoeksvraag.

Een interview wordt in de meeste gevallen **mondeling** afgenomen en daarna herwerkt tot een tekst. In functie van bijvoorbeeld een onderzoek worden dezelfde vragen vaak aan verschillende mensen gesteld om zo alle antwoorden te verzamelen en te analyseren.

#WANU?

Vorbereiding: vragen opstellen

Wanneer je een interview wil afnemen, is het belangrijk om een hoofdvraag te bepalen. Wat wil je te weten komen? Een hoofdvraag is vaak algemeen. Daarom bedenk je naast je hoofdvraag ook deelvragen (concretere of specifieke vragen) om dieper in te gaan op het onderwerp en dus meer informatie te verzamelen. Een goede interviewer doet ook vooraf onderzoek. Vertrekkende vanuit dat onderzoek zal hij of zij gerichte vragen kunnen bedenken en meer voeling krijgen met het thema en met de geïnterviewde.

TIPS VRAGEN STELLEN

- Stel open-vragen, vragen die uitnodigen om te vertellen
- Formuleer duidelijke vragen, vragen die geen extra uitleg nodig hebben.
- Bereid voldoende vragen voor, niet te veel maar zeker ook niet te weinig
- Zoek achtergrondinformatie, zo kun je tijdens het gesprek nieuwe vragen stellen.

Materiaal verzamelen

Denk daarnaast na over hoe je het interview zal vastleggen. Neem je het op met een dictafoon of je gsm? Wil je het liever filmen? Of ga je de antwoorden meteen noteren? Denk hierbij na over dé manier om zo min mogelijk informatie verloren te laten gaan.

Uitvoering

- Maak een afspraak met de persoon die je moet interviewen (tip: kies een gezellige plek)
- Zorg dat je voorbereiding klaar is en dat je het nodige materiaal bij hebt
- Neem het interview af en leg dit vast op de door jou gekozen manier

TIPS BIJ DE UITVOERING

- Stel jezelf voor bij het begin van het interview.
- Leg kort uit wat de bedoeling is van je interview.
- Probeer na elk of enkele antwoorden even kort samen te vatten, zodat de gesprekspartner weet dat je luistert
- Gebruik de tijd die je krijgt en hou je timing in de gaten.
- Bedankt de gesprekspartner op het einde van het interview.

Verwerking

Na het afnemen van het interview heb je verschillende mogelijkheden. Je kunt het interview uitschrijven, het gemaakte audiofragment of filmpje bewerken en van ondertitels voorzien, het herwerken tot een artikel.

HET KLASSIEKE INTERVIEW INSPIRATIE VOOR DE LEERKRACHT

EXTRA INPUT WANNEER JE VOOR DEZE TECHNIEK KIEST

Uit de inleidende les “Interviewen kun je leren” zijn heel wat zaken te halen die je ook kort kunt inzetten als je deze methodiek in de kijker wil zetten zonder de inleidende les volledig te volgen. Je vindt er filmpjes betreffende interviews die fout lopen, enkele spelletjes ter in oefening van open en gesloten vragen stellen.

MOGELIJKE INVULLING VAN DE LESSEN ALS JE VOOR DEZE METHODIEK KIEST

De leerlingen krijgen de opdracht om een interview af te nemen en uit te schrijven. Ze kiezen zelf uit de verschillende thema's wat hen het meeste aanspreekt. Eerst moeten ze bij het door hen gekozen thema extra informatie verzamelen. Daarna krijgen ze de kans om hun hoofdvraag en bijvragen op te stellen en een gesprekspartner te zoeken en te contacteren.

Nadat ze het interview hebben afgenomen zijn er eveneens tal van mogelijkheden:

- Ze schrijven het interview uit onder de vorm van een krantenartikel.
- Ze brengen hun antwoord(en) op een creatieve manier bijvoorbeeld aan de hand van een gedicht, collage, moodboard of spelvorm.
- Ze brengen hun verhaal in de vorm van een nieuwsitem voor de klas.
- Via een speeddate vertellen ze de overige leerlingen over de gevonden informatie.
- Ze maken gebruik van een andere methodiek in deze bundel om hun antwoord vorm te geven.
- ...

Via een poll op kahoot bepalen de leerlingen rond welk thema ze willen werken. Er wordt dus één thema heel specifiek in de kijker geplaatst. De leerlingen stellen vragen op en trekken hiermee naar (over)(groot)ouders. De informatie hoeft hier niet enkel schriftelijk verzameld maar kan ook verzameld worden via een klasgesprek. Zo speel je zowel in op schrijf al spreekvaardigheid.

Je bezorgt de klas (of stelt in samenspraak met de klas) allemaal dezelfde vragen. Met deze vragen trekken de leerlingen naar hun (over)(groot)ouders. In functie van de onderzoekcompetenties leren zij de antwoorden analyseren en vormgeven. Wat hebben zij uit deze bevraging geleerd? Welke besluiten kunnen ze uit hun bevraging trekken? Hoe kunnen ze deze besluiten vorm geven?

DE PODCAST LEERLINGENFICHE

#WASDA?

Een podcast is een radiobestand of geluidsbestand dat via het web wordt aangeboden en dat makkelijk te beluisteren is via digitale kanalen zoals spotify of youtube. De laatste jaren heeft de podcast aan liefhebbers gewonnen. Soms worden ook beelden voorzien bij de podcast. Dan spreek je over een VODcast. Deze kun je ook beluisteren zonder dat je de beelden ziet. De focus bij een podcast ligt dus vooral op het vertellen van verhalen eventueel ondersteund door beelden. Vaak wordt een podcast ook vergeleken met een talkshow. De focus ligt dus op het verhaal. De meeste podcasts komen voor in de vorm van een klassieke interview (zie fiche) of een presentatie/verhaal rond een bepaald onderwerp verteld door één of meerdere personen (talkshow).

Belangrijk is ook dat het verhaal op (semi)-professionele wijze wordt opgenomen. Er is dus veel aandacht voor de juiste apparatuur. Minimaal moet je beschikken over een goede opname-microfoon, een koptelefoon en een computer met de juiste software om je bestanden te bewerken. Opnemen met een gsm is mogelijk als de gsm over enkele kwaliteiten beschikt. De keuze voor goed materiaal gebeurt in functie van het brengen van een krachtig verhaal.

#WANU?

Vorbereiding: vragen opstellen

Alvorens je van start kunt gaan, stel je jezelf volgende vragen

- Op welke manier ga je de podcast vormgeven?
 - o presentatie
 - o interview
 - o talkshow
- Welk verhaal wil je vertellen? Welk thema plaats ik in de kijker?
 - o Hier zal je ook opzoekwerk moeten verrichten en bijvoorbeeld vragen voorbereiden
- Beschik je over het gewenste materiaal en de gewenste ruimte?
 - o Welke opties heb ik met het materiaal dat ik ter beschikking heb?
 - o Heb ik een ruimte ter beschikking om mijn opname te maken die rustig en stil is?

Daarna is het belangrijk een **kort script** uit te werken. Hoe zal je de podcast opbouwen en wat wil je in dit onderdeel bespreken. Hou rekening met volgende opbouw:

SCRIPT

- intro + voorstelling
- duiden van het thema of algemene vraag
- kern – vertellen over het gekozen thema / antwoord formuleren op de vraag
- afsluiten en samenvatten

Uitvoering

Als je bovenstaande vragen beantwoord hebt en over een script beschikt is het tijd om te starten met het opnemen van de podcast.

STAPPEN BIJ DE UITVOERING

- opnemen
- bewerken
- uploaden en uitzenden

DE PODCAST INSPIRATIE VOOR DE LEERKRACHT

EXTRA INPUT WANNEER JE VOOR DEZE TECHNIEK Kiest

INLEIDEND FILMPJE – EEN VOORBEELD

Voorbeeld van een interview via podcast

<https://qmusic.be/podcasts/de-klas-van-sam>

Voorbeeld van een presentatie via podcast – MIVB door de jaren heen

<https://www.youtube.com/watch?v=6F2iTLIhbeg>

EXTRA INFORMATIE BIJ DEZE METHODIEK

Interessante website met extra informatie over podcast

www.podcastfactory.nl

Filmpje over het opnemen van een podcast met je telefoon

<https://www.youtube.com/watch?v=0LugK32iLIQ>

APPLICATIE OF SOFTWAREPROGRAMMA

Anchor – podcast opnemen

MOGELIJKE INVULLING VAN DE LESSEN ALS JE VOOR DEZE METHODIEK Kiest

Je kunt de leerlingen met één en dezelfde vraag op pad sturen, ze krijgen daarna 1 minuut om hun antwoord op de podcast in te spreken. Alle antwoorden worden op deze manier dan verzameld en kunnen daarna beluisterd worden. Zorg voor een leuke open vraag.

De leerling verwerkt zijn of haar interview (zie fiche) tot een podcast.

De leerlingen bedenken samen vragen voor één of meerdere personen die uitgenodigd worden om te spreken op de podcast. Ze zijn samen verantwoordelijk voor de volledige uitvoering van hun podcast (van uitnodigen spreker, tot onderzoek, opname, bewerking ...). Bijvoorbeeld een interview tussen de nieuwe lerares Frans en de lerares Frans die bijna op pensioen gaat. Het wordt dus een volledig project waar ze in groep aan werken.

VLOGGEN LEERLINGENFICHE

#WASDA?

Het woord vlog komt uit de samentrekking van de woorden video en blog. Het is dus een beeldende weergave (video) van iemands dagelijkse leven of persoonlijk verhaal (blog). Het heeft een sterk informeel karakter, dit wil zeggen dat het vaak persoonlijk is en dat de vlogger de kijker een inkijk geeft in zijn of haar leven.

Om een kwalitatieve vlog te maken moet je beschikken over (semi)-professionele apparatuur. Maar met een iets betere gsm kun je al heel wat bereiken. Er bestaan ook vlogcamera's die vaak heel klein en compact zijn, zodat ze overal mee te nemen zijn en die net voor een iets betere kwaliteit zorgen. Naast het beeldmateriaal moet je ook beschikken over een computer (of gsm) met de juiste software om je filmpjes te bewerken.

Vloggen gebeurt meestal erg doordacht. Ook hier start je vanuit het principe dat je een verhaal wil brengen. In sommige gevallen maken mensen zelf van vloggen hun beroep. De afgewerkte vlogs worden op digitale kanalen geplaatst en leveren in vele gevallen inkomsten op.

#WANU?

Vorbereiding: vragen opstellen

Alvorens je van start kunt gaan, stel je jezelf volgende vragen

- Welk verhaal wil je vertellen? Welk thema plaats ik in de kijker?
 - o Hier zal je ook onderzoekwerk moeten verrichten en bijvoorbeeld vragen voorbereiden
- Beschik je over het gewenste materiaal en de gewenste ruimte?
 - o Welke opties heb ik met het materiaal dat ik ter beschikking heb?
- Hoe maak ik het persoonlijk en informeel? Zorg ik voor de 'inkijk' in mijn leven?

Daarna is het belangrijk een **kort script** uit te werken. Hoe zal je de vlog opbouwen en wat wil je bespreken. Hou rekening met volgende opbouw – weet dat je natuurlijk zelf de beelden nog kunt bewerken of zaken apart kunt opnemen (vb. inleiding of slot).

OPBOUW

- intro + voorstelling
- duiden van het thema of algemene vraag
- kern – vertellen over het gekozen thema / antwoord formuleren op de vraag
- afsluiten en samenvatten

Uitvoering

Als je bovenstaande vragen beantwoord hebt en over een script beschikt is het tijd om te starten met het opnemen, bewerken en uitzenden van je vlog.

STAPPEN BIJ DE UITVOERING

- filmen
- bewerken
- uploaden en uitzenden

VLOGGEN INSPIRATIE VOOR DE LEERKRACHT

EXTRA INPUT WANNEER JE VOOR DEZE TECHNIEK KIEST

INLEIDEND FILMPJE – EEN VOORBEELD

Voorbeeld– Linde Merckpoel in de kleuterklas

<https://www.youtube.com/watch?v=VISuzIEqN2M>

Voorbeeld – Vintage shoppen in Brussel

<https://www.youtube.com/watch?v=md2Jm8pmPrs>

voorbeeld – reisvlog over Brussel

<https://www.youtube.com/watch?v=1nrBygx0BjQ>

EXTRA INFORMATIE BIJ DEZE METHODIEK

Interessante website met extra informatie over vloggen

<https://www.medianest.be/wat-vloggen>

APPLICATIES OF SOFTWAREPROGRAMMA

iMovie

Kinemaster

Periscoop

MOGELIJKE INVULLING VAN DE LESSEN ALS JE VOOR DEZE METHODIEK KIEST

Vertrekkende vanuit het klasgesprek uit de inleidende lessen, wordt een bepaalde klas een dag opgesplitst in jongens en meisjes. Ze brengen deze dag in beeld maar geven ook een inkijk in hun eigen beleving en ervaring van deze thema's. Ook andere thema's kunnen aangehaald worden vb. een dag in uniform naar school.

De leerlingen vloggen over hun interview met overgrootouders. Dus ze maken zowel filmpjes tijdens hun onderzoek, het opstellen van de vragen, hun verwachtingen bij vertrek, het interview, hun ervaring na het interview, wat ze geleerd hebben ...

EINDTERMEN

PAV – 2 ^E GRAAD BSO	<ul style="list-style-type: none"> - Functionele taalvaardigheid 1-7 - Functionele informatie verwerking en verwerving 17-19 - Organiseatiebekwaamheid 20-23, 25 - Tijd en ruimtebesef 27
PAV – 3 ^E GRAAD BSO	<ul style="list-style-type: none"> - Functionele taalvaardigheid 1-6 - Functionele informatieverwerking en verwerving 11-13 - Organiseatiebekwaamheid 14-16 - Tijd en ruimtebesef 17
NEDERLANDS 2 ^E GRAAD ASO/KSO/TSO	1, 2, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 20, 24, 26
NEDERLANDS 3 ^E GRAAD ASO/KSO/TSO	6, 7, 8, 9, 10, 11
GESCHIEDENIS 2 ^E GRAAD – ASO	3, 14, 15, 16, 20, 22
GESCHIEDENIS 2 ^E GRAAD – TSO/KSO	12, 13, 16, 18
GESCHIEDENIS 3 ^E GRAAD ASO	2, 10, 13, 14, 17
GESCHIEDENIS 3 ^E GRAAD KSO/TSO	1, 4, 5, 8, 10, 11, 12 en 18
HUMANE WETENSCHAPPEN 2 ^E GRAAD	6, 10 en onderzoekscompetenties 35-40

Toestemmingsformulier voor het gebruik en/of archivering van beeld- en audiovisueel materiaal door het AMVB.

Geachte ouder, verantwoordelijke, leerkracht, leerling,

De klas van uw zoon/ dochter werkt rond mondelinge geschiedenis. Bij een aantal activiteiten wordt er beeld- en audiomateriaal gemaakt. Het AMVB, het Archief en Museum voor het Vlaams leven te Brussel, wil graag dit beeld- en audiomateriaal gebruiken en/of archiveren voor een tentoonstelling rond de geschiedenis van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel van de afgelopen 200 jaar. Deze tentoonstelling zal plaatsvinden in november en december 2021 in GC De Markten en het AMVB.

Het AMVB, Archief en Museum voor het Vlaams Leven te Brussel vzw (www.amvb.be), is gelegen aan Arduinkaai 28, 1000 Brussel. Het AMVB verzekert de verwerving, het beheer, het onderzoek en de valorisatie van archieven en collecties van de Nederlandstalige Brusselse erfgoedgemeenschappen.

Gezien deze tentoonstelling gericht is op de Brusselse ketjes en ketten en hun leerkrachten vragen wij van hen een actieve inbreng voor dit event. Zij zullen met hun klas beeld- en audiomateriaal aanleveren voor de tentoonstelling. Gezien dit materiaal de identiteit van uw kind, jongeren, uw familie bevat zijn wij genoodzaakt uw toestemming te vragen voor het gebruik en/of archivering hiervan.

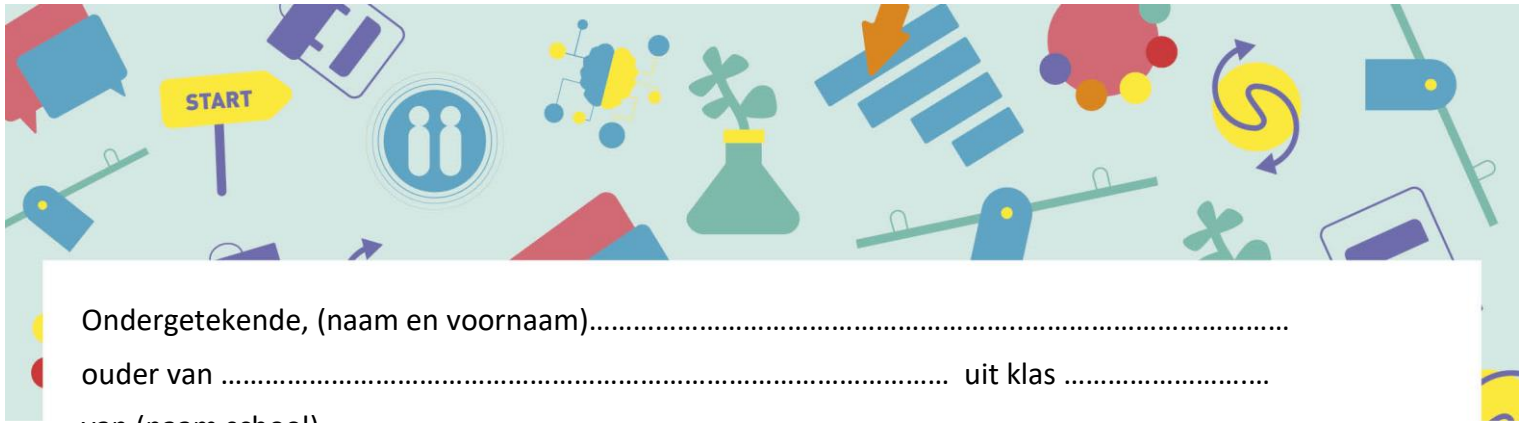
Door dit formulier aan te vullen met de identiteitsgegevens van u en van uw zoon/ dochter, de geïnterviewde en het te ondertekenen geeft u het AMVB de toestemming om het beeld-en audiomateriaal van u /uw kind/ uw familielid te gebruiken en te bewaren.

De GDPR (Algemene verordening gegevensbescherming) verschaft aan de betrokkenen de volgende rechten:

- Recht op inzage in de eigen gegevens die verwerkt worden;
- Recht op correctie van de persoonsgegevens die verwerkt worden;
- Recht op intrekken van de toestemming;
- Recht op bezwaar tegen de verwerking van de persoonsgegevens.

Voor het uitoefenen van deze rechten kunnen de betrokkenen contact opnemen met het AMVB (Tel. +32 2 209 06 01 of info@amvb.be)

Datum:/...../.....

Ondergetekende, (naam en voornaam).....
 ouder van uit klas
 van (naam school)
 te (gemeente school)
 heeft (na(a)m(en) en voorna(a)m(en)).....
 geïnterviewd en

geeft met het ondertekenen van dit formulier toestemming aan het AMVB om het beeld -en audiomateriaal te gebruiken voor:

	JA	NEEN
Gebruik van de opnames en gegevens voor tentoonstellingsdoeleinden		
Gebruik van de opnames en gegevens voor communicatiedoeleinden		
Archiveren van de opnames en gegevens met het oog op historisch en wetenschappelijk onderzoek.		

Handtekening voor toestemming ouder

Handtekening voor toestemming van de geïnterviewde(n)

Handtekening voor toestemming van het kind ouder dan 13 jaar